

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 15–16 березня 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

кіно-дискурсі для надання мовленню персонажа певних характеристик монотонності, одноманітності, повторюваності дій, або ж для характеристики цілих мовленнєвих ситуацій.

1. Popova O. V. Grammatical and lexical constituent of pre-election discourse / O. V. Popova, Y. V. Yemelyanova, N. A. Prikhodko // Middle-East Journal of Scientific Research. – Islamabad : IDOSI Publications L.L.C., 2014. – № 19 (1). – С. 48-51.

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «СВОБОДА» В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Гончаренко Л. Ю.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Баранова С. В.

Стан сучасної лінгвістики розглядається з антропологічної точки зору. Вивчення основних феноменів досягається завдяки сприйняттю через свідомість індивідуума. Інтерес до мовної універсалії під назвою «концепт», яка сама передає не зовнішню структуру, а внутрішню, невинно зростає.

Концепт — це складова одиниця концептосистеми, що відображається в слові, мові у формі чуттєвих та мислинневих ознак і презентує ці ознаки через текст як ментальні, історичні та етнічні знаки у свідомості нації. Представлений феномен найбільш яскраво виражається в дискурсах різного спрямування, де можна чітко прослідити ціль використання. Термін «дискурс» сьогодні — це одне з найскладніших наукових понять, котрі включають в себе не лише лінгвістичні складові, але і екстралінгвістичні, необхідні для розуміння тексту.

Політичний дискурс як об'єкт дослідження набуває все більш популяризується в науці. Це зумовлюється посиленням ролі політики у світі, а також формуванням політичної свідомості індивіда в мовах швидкісної глобалізації [4].

Основними ознаками політичного мовлення є його ідеологічний та пропагандистський характер, заангажованість, оцінювання, конотативність та денотативність одних і тих же мовних знаків під

впливом соціокультурних та інших факторів [2, с. 44]. Концепт СВОБОДА займає провідне місце в політичному дискурсі.

Темою вербалізації концепту СВОБОДА в політичному дискурсі цікавилися А. Вержбицька, З. Попова, Д. Каліщук та Є. Кубрякова, І. Петренко, В. Карасик, Р. Попов та багато інших учених.

Концепт СВОБОДА має безліч синонімів, які в більшій чи в меншій мірі передають заявлений феномен. Серед англомовних слів, які часто використовуються в політичному дискурсі, слід виділити два найближчі синоніми: *liberty*, *rights*. Лексема *freedom* відображає вужче значення, надає семантичній конотації приземленості [3, с. 103].

У політичному дискурсі доцільніше вживати у вигляді лексеми-репрезента на позначення концепту СВОБОДА саме термін «*freedom*». Вказане поняття найчастіше використовується політичними діячами, незважаючи на широту значення. Більшість науковців схильні вважати, що не слід ототожнювати концепти LIBERTY та FREEDOM. Концепт LIBERTY тлумачиться як: коли я щось роблю, я це роблю, тому що я хочу це зробити. Вказує на реально здійснюваний контроль, тоді як концепт FREEDOM тлумачиться іншим способом: якщо я хочу щось зробити, я можу зробити це та якщо я не хочу чогось робити, я можу не робити цього. Тлумачення вказують на доступне нам право вибору [1, с. 218].

Наведений уривок із промови Б. Обама чітко ілюструє своєрідність використання концепту FREEDOM: *But America's claim — our commitment — to liberty, to equality, to freedom, to the inherent dignity of every human being — that claim is written in blood on these beaches, and it will endure for eternity*. Мовець апелює до сегментів політичної та моральної свідомості одночасно, використовуючи одиниці *equality* та *dignity* відповідно. Свобода одночасно є складовою їх обох, вона варта великих жертв, що мовець описує як *is written in blood*. Ефект значно підсилюється використанням лексичних одиниць, які можуть бути класифіковані як універсальні квантифікатори — *every, eternity*.

Концепт СВОБОДА має різнобічну репрезентативність в мові: його можна розглядати як морально-етичну категорію, або як політичне формулювання прав і свобод індивідуума. В промовах відомих політичних діячів концепт СВОБОДА трактується як соціальне, політичне та моральне явище і посідає одне із провідних місць за кількістю вживання та апелювання у висловлюваннях.

1. Вержебицкая А. Толкование эмоциональных концептов / Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание. — М., 1997. — 305 с.
2. Карасик В. И. О типах дискурса // Языковая личность : институциональный и персональный дискурс [Текст] / В. И. Карасик. — сб. науч. тр. Волгоград: Перемена, 2000. — 56 с.
3. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики / А. М. Приходько. — Запоріжжя: Прем'єр. — 2008. — 332 с.
4. Yemelyanova O. V., Baranova S. V. Ukraine's Image Verbalisation in Modern English Mass Media Discourse // Advance Research Journal of Multi-Disciplinary Discoveries. – October-2017. – Chapter XI. – Volume 18.0. – P. 52-57.

ГУМОР В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ НА ПРИКЛАДІ ПРОМОВ БАРАКА ОБАМИ

Калініченко І. П

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Шуменко О. А.

Політичний дискурс є знаковою єдністю, що має два виміри – реальний і віртуальний, при цьому в реальному вимірі він розуміється як текст в конкретній ситуації політичного спілкування, а його віртуальний вимір включає вербальні і невербальні знаки, орієнтовані на обслуговування сфери політичної комунікації, моделі типових мовленнєвих дій і уявлення про типові жанри спілкування у даній сфері [2, с. 35].

Політичний гумор мало чим відрізняється від гумору, загалом його понятті, своїми функціями. У вивченні гумору виділяють три види підходів: теорія переваги, теорія невідповідності і теорія полегшення.

Відповідно до першої теорії, теорії переваги (the Superiority Theory), головним джерелом задоволення є почуття власної переваги: піднесення себе над чужими недоліками, порівняння одного об'єкта з іншими, підвищення власної самооцінки. У цьому випадку сміх – це неодмінно сміх над кимось, над вадами та недосконаlostями, з позиції переваги.